

विरगंज उप- महानगरपालिका
अधिकृत स्तर छैटौं तह, विभिन्न पदहरूको
आन्तरिक/खुलातर्फ लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा प्रणाली (योजना)

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :-

प्रथम चरण - लिखित परीक्षा :- पूर्णाङ्क :- ३००

द्वितीय चरण - सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता :- पूर्णाङ्क :- ५५(१५+४०)

लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

१. लिखित परीक्षा :-

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सार्वजनिक प्रशासन	१००	४०	विषयगत प्रश्नहरू (Subjective Questions)	८ प्रश्नX १०अङ्क ४ प्रश्नX ५अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	व्यावसायिक गणित, तथ्याङ्क र लेखा	१००	४०	विषयगत प्रश्नहरू (Subjective Questions)	६ प्रश्नX १०अङ्क ८ प्रश्नX ५अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	अर्थशास्त्र, व्यवस्थापन र व्यवसायिक कानून	१००	४०	विषयगत प्रश्नहरू (Subjective Questions)	६ प्रश्नX १०अङ्क ८ प्रश्नX ५अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण – सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Skill Test & Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१५	प्रयोगात्मक (Practical)	१५ मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Interview)	४०	मौखिक (Oral)	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- उल्लिखित सबै सेवा र अन्तर्गतका समूहको खुला र समावेशी समूहको एउटै ९३५५५० प्रश्नपत्रको माध्यमबाट संयुक्त परीक्षा सञ्चालन हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा प्रश्न पत्रहरूको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरूको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् ।
परिक्षार्थीले प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका प्रश्नहरूको उत्तर सोहीभाग/खण्ड/एकाइको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ । अन्तर्वार्ताको पूर्णाङ्क फरक हुनेको हकमा अन्तर्वार्ता फरक फरक हुनेछ ।
- लिखित परीक्षा र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्ताको कुल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।

विरगंज उप- महानगरपालिका
अधिकृत स्तर छैटौं तह, विभिन्न पदहरूको
आन्तरिक/खुलातर्फ लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र:- अप्राविधिक तर्फका अधिकृत छैटौं तहका विभिन्न पदको लागि साभा हुनेछ

सार्वजनिक प्रशासन

खण्ड क - ७० अङ्क

एकाई १	राज्य व्यवस्थापनको परिचय	५
१.१	राज्य व्यवस्था संचालनको सिद्धान्त र शक्ति पृथकीकरणको अवधारणा	
१.२	नेपालको वर्तमान संविधान	
एकाई २	सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, कार्यक्षेत्र र निर्णय प्रक्रिया	१५
२.१	अवधारणा तथा परिभाषा	
२.२	उद्देश्य तथा कार्यक्षेत्र	
२.३	सार्वजनिक प्रशासन र निजी (व्यापारिक) प्रशासन बीचको समानता र भिन्नता	
२.४	सार्वजनिक प्रशासन र राजनीति बीचको सम्बन्ध र सीमा,	
२.५	नीति निर्माण प्रकृत्यामा प्रशासनको भूमिका	
२.६	सार्वजनिक प्रशासनमा निर्णय लिने प्रकृत्या	
एकाई ३	कर्मचारीतन्त्र	१०
३.१	कर्मचारीतन्त्रको अवधारणा तथा परिभाषा	
३.२	कर्मचारीतन्त्रका आधारभूत प्रकृतिहरू	
३.३	कर्मचारीतन्त्रका प्रकारहरू	
३.४	कर्मचारीतन्त्रका सवल र दुर्बल पक्षहरू	
३.५	कर्मचारीतन्त्रका विकल्पहरू	
एकाई ४	संगठन र यसका प्रमुख पक्षहरू	१०
४.१	संगठन को परिचय	
४.२	संगठनका किसिमहरू तथा संगठन गठनका आधारहरू	
४.३	संगठनका सिद्धान्तहरू (आदेशको एकात्मकता, नियन्त्रणको सीमा र पदसोपान)	
४.४	संगठनका विभिन्न स्वरूपहरू(Flat, Vertical,Pyramid,Domebell) र नेपालको प्रशासनमा तिनको प्रयोग	
४.५	सल्लाह दिने निकाय(Staff Agency) र निर्णय लिने तथा कार्यान्वयन गर्ने निकाय(Line Agency)	
एकाई ५	कर्मचारी प्रशासन र संगठनात्मक व्यवहार	१०
५.१	सार्वजनिक कर्मचारी प्रशासन र संगठनात्मक व्यवहार सम्बन्धी सामान्य जानकारी	
५.२	उद्देश्य तथा कार्यहरू	
५.३	सार्वजनिक प्रशासनमा जनशक्तिको स्थान	
५.४	उत्प्रेरणा र मनोबल	
५.५	केन्द्रीय कर्मचारी निकाय र संचालन निकायको अवधारणा	
५.६	नेपालको कर्मचारी प्रशासनमा लोक सेवा आयोग, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, न्याय सेवा आयोग, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय तथा सेवा संचालन गर्ने मन्त्रालयहरूको भूमिका	

विरगंज उप- महानगरपालिका
अधिकृत स्तर छैटौं, आ.ले.प. अधिकृत पदको
आन्तरिक/खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

एकाई ६	सार्वजनिक प्रशासनका सञ्चालन विधिहरु(समन्वय, अधिकार प्रत्यायोजन, अधिकारको निक्षेपण, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन, वार्ता र अभिलेख व्यवस्थापन)	१०
एकाई ७	विकास प्रशासन, विकेन्द्रीकरण तथा स्थानीय स्वायत्त शासन सम्बन्धी सामान्य जानकारी	१०

खण्ड ख - ३०

एकाई ८	आर्थिक प्रशासन	१०
८.१	सार्वजनिक आर्थिक प्रशासनको अर्थ र क्षेत्र	
८.२	आर्थिक प्रशासनका प्रमुख कार्यहरु	
८.३	स्थानीय निकायहरुको आर्थिक प्रशासन, (नियमावली समेत)	
८.४	लेखा परीक्षण तथा नेपालका स्थानीय निकायहरुमा आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण सम्बन्धी व्य स्था	
८.५	वित्तीय विकेन्द्रीकरण	

एकाई ९	सार्वजनिक प्रशासनमा तथ्यांक एवं सूचनाको महत्व	५×२=१०
९.१	तथ्यांक एवं सूचनाको परिचय	
९.२	तथ्यांक संकलन, तालिकीकरण, प्रशोधन, प्रस्तुतिकरण, विश्लेषण	
९.३	केन्द्रीय प्रवृत्तीको मापन (Measures of Central Tendency) सम्बन्धी सामान्य जानकारी	

एकाई १०	समस्या समाधान	१०
यस प्रश्न पत्रको खण्ड क भित्रका विषयवस्तुहरु संग सम्बन्धित कुनै एक समस्या दिइने छ । उक्त समस्या संग सम्बन्धित विद्यमान नीति एवं संस्थागत व्यवस्थाहरु समेतलाई दृष्टिगत गर्दै सो समस्या समाधानको लागि व्यावहारिक सुझाव प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।		

विरगंज उप- महानगरपालिका
अधिकृत स्तर छैटौं, आ.ले.प. अधिकृत पदको
आन्तरिक/खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : व्यावसायिक गणित, तथ्याङ्क र लेखा

खण्ड (क):- अंक ६०

एकाई १. व्यावसायिक गणित र तथ्याङ्क

१ प्रश्न X १० अंक र ४ प्रश्न X ५ अंक = ३० अंक

- १.१ व्याज, एन्युटी, प्रतिशत, औषत र नाफा/नोक्सान गणना गर्ने तरिका ।
- १.२ वित्तीय विश्लेषणका लागि आवश्यक गणितीय ज्ञान, अनुपात (Ratio and Proportion), श्रेणी (Series) ।
- १.३ अल्जेब्रिक समीकरण (Algebraic Equation), Law of Indices .
- १.४ Arithmetic Mean, Standard Deviation, Regression, Index Numbers, Trend Analysis, Forecasting / Graphic Presentation of Data.

एकाई २. लेखा

२.१ आधारभूत ज्ञान

२ प्रश्न X १० अंक र २ प्रश्न X ५ अंक = ३० अंक

लेखाको अवधारणा तथा सिद्धान्त, नगद, प्रोदभावी (Accrual) था सुधारिएको प्रोदभावी लेखांकन प्रणाली, लेखांकन अभिलेख प्रवाह (Accounting Flow Chart), कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखांकन र खातामा प्रविष्टी, खाता सूची (Chart of Accounts) को अवधारणा, लेखामा आयको पहिचान तथा मापन (Income Recognition and Measurement), बैंक हिसाव समायोजन विवरण, लेखामा त्रुटी पहिचान र आधारभूत वित्तीय विवरणहरूको तयारी, Preparation of Income Statement, Balance Sheet and Statement of Cash Flows, वित्तीय विश्लेषणका तरिकाहरू (Financial Ratio Analysis, Connon-size Statement and Horizontal Analysis), बजेट निर्माण तथा बजेटद्वारा नियन्त्रण (Budgeting and Budgetary Control), लागत गणना (Costing Techniques), लगत परिमाण मुनाफा विश्लेषण (Cost Volume Profit Analysis), नियन्त्रणका लागि व्यवस्थापकीय लेखाको प्रयोग (Managerial Accounting Techniques for Control) .

खण्ड (ख):- अंक ४०

२.२ सरकारी लेखा सम्बन्धी ज्ञान

१ प्रश्न X १० अंक र १ प्रश्न X ५ अंक= १५ अंक

नेपाल सरकारको खाता सूची सम्बन्धी जानकारी (NG's Chart of Accounts) कोष लेखांकन (Fund Accounting), आयोजना लेखांकन (Project Accounting), खर्च उपयोगिता र नियन्त्रणको लागि बजेटको उपयोग, रकमान्तर तथा सो को लेखांकन, सरकारी लेखा सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड, सरकारी वित्तीय तथ्याङ्क प्रस्तुती विषयमा जानकारी, वैदेशिक मुद्रामा हुने कारोवारको लेखांकन, सरकारले प्रदान गर्ने वस्तु तथा सेवाको लागत गणना सम्बन्धी ज्ञान ।

विरगंज उप- महानगरपालिका
अधिकृत स्तर छैटौं, आ.ले.प. अधिकृत पदको
आन्तरिक/खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

२.३ पूँजीगत खर्च

१ प्रश्न X १० अंक = १० अंक

लगानी आयोजनाहरूको मूल्याङ्कन गर्ने तरिकाहरू (Evaluation Techniques of Investment Projects)

२.४ लेखापरीक्षण

१ प्रश्न X १० अंक र १ प्रश्न X ५ अंक = १५ अंक

आन्तरिक नियन्त्रणका तरिकाहरू, लेखापरीक्षणका प्रकार, आन्तरिक लेखापरीक्षणको तरिका, वाह्य/अन्तिम लेखापरीक्षणका सिद्धान्त, लेखापरीक्षण प्रविधि (लेखापरीक्षण कार्यक्रम, भौचिड, सम्पत्ति दायित्वको छानविन तथा मूल्याङ्कन, लेखापरीक्षण टिपोट) व्यवस्थापन तथा कार्यमूलक लेखापरीक्षण, लेखापरीक्षण मापदण्ड, कर लेखापरीक्षण (Tax Audit) जालसाजी अनुसन्धानका तरिका (Fraud Investigation) ।

विरगंज उप- महानगरपालिका
अधिकृत स्तर छैटौं, आ.ले.प. अधिकृत पदको
आन्तरिक/खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

तृतीय पत्र : अर्थशास्त्र, व्यवस्थापन र व्यवसायिक कानून

खण्ड (क):- अंक ५०

एकाई १. सार्वजनिक वित्त र अर्थशास्त्र

सार्वजनिक खर्च र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा त्यसको प्रभाव, सरकारी ऋणपत्रको प्राथमिक तथा दोश्रोबजार, नेपालमा प्रत्यक्ष कर तथा अप्रत्यक्ष कर, करको सिद्धान्त, न्यून वित्त (Deficit Financing), अर्थतन्त्रमा त्यसको प्रभाव, वित्तीय तथा मौद्रिक नीति सम्बन्धी सामान्य जानकारी, मुद्राका प्रकार (Types of Money), राष्ट्रिय लेखा र भूक्तानी सन्तुलन, सरकारी ऋण व्यवस्थापन, (Loan Covenants), दिगो विकास र गरिबी निवारण, आवधिक योजनाको उद्देश्य र उपलब्धिका वारेमा जानकारी, नेपाल सरकारको बैदेशिक सहायता सम्बन्धी नीति ।

एकाई २. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन

सुशासन, सार्वजनिक व्यवस्थापनका सिद्धान्त, नागरिक अधिकार, सार्वजनिक क्षेत्र तथा निजी क्षेत्रको साझेदारी (Public-private Partnership), सामुदायिक संगठनहरू मार्फत सार्वजनिक काम, प्रशासनमा जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व, नेपालका सरकारी संगठनहरूमा रहेका कमजोरी र प्रशासनिक सुधारको आवश्यकता, व्यवस्थापनका कार्यहरू, सांगठनिक व्यवहारको सिद्धान्त (Principles of Organization Behaviour), संसदीय समितिहरूको सार्वजनिक प्रशासनमा भूमिका, तलब सुविधा निर्धारण विधि ।

खण्ड (ख) :- अंक ५०

एकाई ३. सरकारी वित्त व्यवस्थापन (Government Financial Management)

सरकारी वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धमा संबैधानिक प्रावधान, निर्माण, सामान तथा सेवा खरीद/आर्जन प्रक्रिया (Procurement of orks, Goods and Services), निजीकरणका लागि संस्थानहरूको सम्पत्ति मूल्याङ्कन प्रक्रिया, संस्थानहरूको विघटन प्रक्रिया, प्रतिपत्र, बैकबाट रकम ट्रान्स्फर तरिका, नेपाल सरकारको कोष व्यवस्थापन ।

एकाई ४. व्यवसायिक कानून तथा व्याख्या

करार ऐन तथा वस्तु वा सेवा खरीदसँग सम्बन्धित नियम तथा प्रचलनहरू (Conventions), मध्यस्थता, एजेन्सी र विनिमय संयन्त्र (Negotiable Instruments) सम्बन्धी कानून तथा प्रचलनहरू, वाणिज्य बैंक तथा पूँजी बजार सम्बन्धी कानूनहरू, कानूनको व्याख्याको सिद्धान्त ।

विरगंज उप- महानगरपालिका
अधिकृत स्तर छैटौं, आ.ले.प. अधिकृत पदको
आन्तरिक/खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

एकाई ५. स्थानीय आर्थिक प्रशासन व्यवस्थापन

नगरपालिकाको आर्थिक प्रणाली, कोष व्यवस्थापन, बजेट, योजना तथा कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन, लेखांकन-संस्थागत लेखा प्रणाली (प्रोदभावी कारोबारमा लेखा राख्ने), प्रतिवेदन, लेखापरीक्षण, बेरुजु पेशकी फछ्छ्यौट, सम्पत्ति व्यवस्थापन, वासलात